

Đây là câu thơ trong truyện Kiều mà nhà thơ Hồ u Loan đã viết tặng cho tôi cách đây đúng 3 năm và trước khi tôi lên đường tiên tìm kiếm căn nhà ông ở thôn Vân Hoàn, xã Nga Lĩnh, huyện Nga Sơn, tỉnh Thanh Hóa. Từ đó đến nay, nơi nào tôi cho là nhà của tôi, 'my home' hay chỉ là 'my room', thì chắc chắn mình gửi ý thức vào mang 8 chữ viết tay của nhà thơ Hồ u Loan và chắc ký ngờ đến nghèo của ông sẽ được mang theo và đặt ở một vị trí xứng đáng nhất. Tôi không sợ hiểu hiểu được viết bằng tay là nó có giá trị hay không. Nhưng đây là một trong những kỷ vật trong đời mà tôi trân trọng nhất. Tôi trân trọng không chỉ vì tác giả của nó. Hay từ cách và sự hiện ngang, tài hoa của người viết. Mà trên hết là vì triết lý, một nhân sinh quan rất sâu sắc của chính nó. Tôi luôn muốn được nhắc nhở rằng:

Chị Tâm kia mới biết ba chị Tài

Phải thú nhận là tôi tìm ra được quê nhà thơ Hồ u Loan và cũng là nơi ông hiện đang công tác trong một đơn vị rất ngầu và tình cảm. Lúc bấy giờ tôi vẫn đang công tác làm việc tại Trung Tâm Asia và trong một lần về Việt Nam để phụng vụ và một số nhà văn và ca sĩ hiện vẫn còn ở trong nước như Bô Y, Trần Tiến, Nguyễn Ánh 9, v.v... tôi cũng đã được cho biết và hiểu thêm đôi chút về hoàn cảnh cũng như cuộc sống của những nghệ sĩ đàn anh, đàn chị, các bác chú bác, ông bà đã thành danh từ trước khi... ba mẹ tôi ra đời. Nhờ bác Phạm Duy, tôi đã tìm ra được nhà thơ Hoàng Cầm. Từ nhà thơ Hoàng Cầm, tôi đã lần mò tìm đến được thôn Vân Hoàn nơi có núi đá to, có sông Bó Vắn đã và đang nuôi dưỡng một tâm hồn, một khí khái có một không hai trên vòm trời nghệ thuật Việt Nam: Thi sĩ Hồ u Loan của Màu Tím Hoa Sim biết biết.

Từ công tác sau tôi bước vào sân vườn nhà ông hôm ấy trong ánh nắng chói chang rực rỡ mà vẫn không tin là mình đã tìm ra được đúng chỗ, đúng người. Trước đó tôi chưa hề biết ông trông như thế nào hoặc vóc dáng ra sao. Nhưng nhìn vào bên trong nhà nơi có một cái ghế râu tóc bạc phơ đang ngồi trên ghế xếp, người già yếu, nhưng đôi mắt vẫn tinh anh, sáng ngời, tôi biết đây chắc chắn phải là cha. Khác với những ông, bà tôi đã có dịp gặp ở Việt Nam, ông không có vẻ gì mệt mỏi hay uể oải, thanh thản và nhân tình thế nghĩa.

Ông đã nói và cho tôi biết rất nhiều về những gì ông và gia đình ông đã phải nhận phải qua trong suốt 60 năm khó khăn. Từ lúc ông quyệt định gánh tằm Hà Nội về quê Thanh Hóa cho đến bị kẻ thù Cách Mạng Đốt và vào án sòng giam một thời gian Nhân Văn Giai Phẩm. Từ những nhân vật lịch sử như Hồ Chí Minh, Trường Chinh cho đến những người bạn đồng nghiệp, những người không đồng ý với ông như Tô Hữu, Chế Lan Viên. Nhưng trong tất cả những nói, mọi cái của ông đều toát lên một ý chí mãnh liệt, bất khuất, một sự chịu đựng những cũng rất tin tưởng vào con người và một cách lý tưởng mà ít khi chúng ta tìm thấy được ở những người đã

hiện hßu trên cõi đời này trên đời mà tß thß kß (lúc tôi gặp ông hình như ông đã ăn thßng thß 92 tußi). Thß mà i thßy sß tußi và tình thßn không phải lúc nào cũng phải đi ngßc vßi nhau. Quan trßng hay không là thái độ của chính chúng ta trong tình công việc và nhân sinh quan trong cuộc sống.

Tôi hỏi sau bao cuộc bắt đầu, đi đâu ông cho là quan trọng nhất?

Ông không trả lời, chỉ đưa tay chỉ lên bàn thờ nhà ông cho tôi thấy và báo rằng cái đời ông chỉ có một chỗ này. Không tình Phßt cũng không một Thánh Giá nào. Trên bàn thờ chỉ có vßn vßn đßn sß khung kißng vßi đßc nhßt một chỗ:

Một trong hai major của tôi lúc học Cao Nhân Văn Chương (Bachelor of Arts) là Hán văn. Tôi vẫn còn nhớ đó là chị Tâm.

Còn rất nhiều nhiều điều khác mà tôi đã may mắn nghe được từ chính ông và người vợ thß hai của ông người trẻ con hiền nhà kß cho tôi nghe suốt cả buổi chiều hôm đó. Chuyện gia đình, chuyện tình buồn của người vợ đầu luôn thích màu tím hoa Sim, chuyện chính trị thì nhßng năm trßc khi đất nước chia cắt và luôn có những câu chuyện thußc vß thß giới tâm linh. Lß ra ông đã chết hoặc bỏ gißt từ lâu lắm rồi. Lß ra tôi đã không thể nào tìm được đến thôn quê vắng vẻ nơi ông đang trú ngụ. Ngày tôi tìm đến Hßi Nhà Văn ở Sài Gòn và ở Hà Nội hỏi cho tôi biết là ông đã chết rồi.

Nhßng có lẽ tôi vẫn là một người may mắn mà i khi tôi muốn tìm đến những cái hay, ý thức đẹp trong con người mà tôi đã có dịp nghe qua. Tôi gặp được họ. Tôi luôn gặp được nhiều người tốt hơn là kẻ xấu. Được hàn huyên tâm sự với những người trí vẫn còn thßc và tâm vẫn rộng mở dù bất kể hoàn cảnh nào. Mọi nhân vật là có một trái tim ấm.. Những tình cảm chết chßa không nguội. Và tôi cũng biết là cho đến cuối cuộc đời này tôi sẽ luôn mang theo kẻ vất vả mà nhà thơ Hữu Loan đã viết trong tôi như một lời nhắc nhở:

Chị Tâm kia mà i bạn ba chị Tài
Trßnh Hßi